

G A Z E T A

Wielkiego

Xięstwa

P O Z N A Ń S K I E G O .

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: Assessor *Raabski.*

N° 91. — W Środę dnia 14. Listopada 1827.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 10. Listopada.

N. Król raczył Radzcę wyższego Sądu ziemiańskiego Frankenberga Ludwigsdorffa mianować Wice-Prezydentem wyższego Sądu ziemiańskiego w Raciborze.

N. Król raczył pierwszemu Burmistrzowi miasta Greifswald, Radzcy Ziemiańskiemu, Doktorowi Meyer i Xiążęco-Nassauskiemu tajnemu Radzcy medycynałnemu Doktorowi Diel w Dietz dać order orła czerwonego 3ciéj klasy, Poborcy We ydener w Stendal powszechną ozdobę honorową 1. klasy, słudze kassowemu przy kantorze banku w Szczecinie, Jerzemu Paul i Podoficerowi Józefowi Pluta od 8méj kompanii 18go pólku piechoty powszechną ozdobę honorową 2giéj klasy.

Przybyli tu: Xiążę Dołgoruki z Paryża, król. Hannowerski rzeczywisty Tajny Radzca,

nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy tutejszym dworze, Baron Reden, z Hannoveru, a król. Duński Tajny Radzca konferencyiny, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy tutejszym dworze, Hrabia Reventlow, z Holsztyńskiego.

Wiadomości zagraniczne.

T u r c y a .

Gazeta Powszechna zawiera pod tym napisem następujące wiadomości:

— Z Konstancyjnopola, dnia 12. Paźdz. Podobno Posłowie mocarstw pośredniczących, to samo Internuncyusz austriacki, korzystając z chwili nadejścia tu wiadomości o zawarciu zawieszenia broni między Ibrahimem Baszą a połączonemi eskadrami, radzili ieszcze raz Porcie uległość i zwracali

ię uwagę na wielkie niebezpieczeństwa, na które się naraża, obstając przy swoim dotychczasowym systemacie politycznym. Dywan niezdał się tego ukrywać przed sobą, iż państwu otomańskiemu wielkie grozi wstrząśnienie, i że się zbliża godzina, w której będzie można uczynić zapytanie: Być lub nie być? Możeby to grono polityczne okazało się skłonniem przychylić się do żądania mocarstw chrześcijańskich, i iak się zdaie życzy ono sobie potajemnie z całego serca przyięcia pośrednictwa; lecz W. Sułtan, który nie jest tyle powolnym, nie chce nic słyszeć o mieszaniu się obcym, i bardziey niż kiedy obstaie przy dotychczasowey swęy postawie. Miał on polecieć Reis - Effendemu, ażeby oświadczył Pełnomocnikom wielkich mocarstw, iż nie zna żadnego innego sposobu zagodzenia interessu greckiego, iak tylko zupełne poddanie się powstańców. Wyprawić także miano zarazem gońców do Ibrahima Baszy z rozkazem, ażeby się niczém nie dawał wstrzymywać w swoich działaniach, i użył gwałtu, skoroby mu istotne w tém robiono przeszkody. W stolicy panie trwoga, i z bojaźnią wyglądają każdę wiadomości z Archipelagu i od rossyjskięy granicy, lubo niektórzy dobrze zainformowani chcą wiedzieć, iż armia rossyjska nieprzedsięweźmie przed przyszlą wiosną żadnych wojskowych demonstracyy, i że zapewnienie Pana Ribeaupierre, iż żadney nie ma wiadomości o iakięś groźnęy postawie swoich rodaków po nad brzegami Prutu, właściwie się do tego terminu odnosi.

— Z nad granicy multańskięy, dnia 22. Października.

Rozpisane z strony Porty przez Seraskiera Sylistryi w Xięstwach dostawy wszelkiego gatunku zaięły uwagę Konsula rossyjskiego Pana Minciaky w Buchareście i agenta iego w Jassach. Uważają oni ten wypis za przeciwny traktatowi, i podali przeciw temu zażalenia do Hospodarów. Ci wyprawili niezwłocznie gońców do Konstantynopola. Widoki w Xięstwach coraz się bardziey zachmurzają.

— Z Korfu, dnia 16. Października. Głoszą tu, iż Ibrahim Basza, gdy mu się nie udało popłynąć do Patras, kazał w Nawarynie wysieść z okrętów swoiemu wojsku i artylleryi,

chcąc przedsięwziąć wewnątrz Morei na lądzie te działania, w których wykonaniu na morzu był przeszkodzony. Barbarzyńcy zrządzić już mieli największe spustoszenia, a mordy i pożogi towarzyszą wszędzie ich wojsku. Wiadomość ta wielkie tu sprawiła zatruwienie, dowodzi bowiem, w iakięy myśli dowódzca egiptski tłómaczył sobie zawieszenie broni.

— Z Tryestu, dnia 29. Października. Przybyły tu dziś okręty z Zante w 9., z Patras w 11., z Smyrny w 19. dniach. W Smyrnie wszystko było spokojnie; w bliskości Nawarynu widziano kilka krążących angielskich okrętów wojennych. Flota turecka powróciwszy do Nawarynu ciągle tam stała. Do Zante przybyła fregata rossyjska, lecz tylko tam parę dni zabawiła. Część jedna floty greckiey znajdowała się ieszcze w cieśninie Lepanto i znowu zabrała dwa austryackie drobnemi rozynkami ładowne okręty.

— List z Nawarynu, d. 27. Września. Admirałowie obu połączonych eskadr angielskięy i francuzkięy pisali pod dniem 22. — trzy dni przed ich do tego portu wpłynieniem, dla skoiarzenia wiadomych układów — następujący wspólny list do Ibrahimy Baszy: „W przystani przed Nawarynem dnia 22. Września 1827. Gdy Wasza Wysokość zdaiesz się powątpiwać poniekiąd o zupełnem porozumieniu, które pomiędzy sprzymierzonymi panie mocarstwami, winieniem Mu oświadczyć, żeśmy, po zakommunikowaniu mi przez Admirała Codrington listu, który tenże miał zaszczyt pisac do W. Wysokości, gdyin się dla ciszy morskięy o kilka tuząd mil znajdował, za rzecz dobrą uznali, przesłać Waszę Wysokości powtorną tegoż kopia w francuzkim ięzyku przez nas obudwoch podpisaną. Mamy zaszczyt, uwiadomić Waszą Wysokość, iż w skutku zawartęgo w Londynie między Anglią, Francją i Rosyją traktatu, umówiły sprzymierzone mocarstwa, połączyć swe zbrojne siły w zamiarze nieprzepuszczenia żadnego transportu wojska, broni i amunicyi wojenney do któreykolwiek bądź części greckiego stałego lądu lub wysp. Środek ten został użytym równie w interesie samegoż W. Sułtana, iak na korzyść wszystkich na Archipelagu handel wiodących narodów, a sprzy-

mierzone mocarstwa chwyciły się ludzkiej przezorności, wysłaniając znaczną potęgę, aby zapobiedz wszelkim działaniom z strony otomańskich dowódców, których opór nietylko by pociągnął za sobą ich własne zniszczenie, lecz oraz wielki by przyniósł uszczerbek interesom W. Sultana. Bardzoby nam było bolesno, równie iak naszym Monarchom, których wielkim celem jest, zapobieżenie krwi rozlewowi, gdybyśmy przy téj okazji przymuszeni być mieli, użyć gwałtu. Upraszamy usilnie W. W., ażebyś się nieopierał postanowieniu, którego wykonaniu niebyłbyś w stanie przeszkodzić; albowiem obowiązkiem jest naszym, odjąć Mu wszelką wątpliwość, że, lubo pragniemy położyć namową koniec téj okrutnej wojnie; tak wyraźne mamy rozkazy, iż raczej chwyciłybyśmy się musieli ostatecznych środków, aniżeli się zrzec celu, dla którego się Monarchowie nasi sprzymierzili. Gdyby więc przy téj okazji wymierzony być miał aby jeden wystrzał armatny przeciw naszym banderom, stałby się on zniszczeniem dla floty otomańskiej. Podpisani mają zaszczyt zapewnić W. W. o swym szacunku. — E. Codrington, Wice-Admirał, wódz naczelny angielskiej siły morskiej na śródziemnym morzu. N. de Rigny, Kontr-Admirał, naczelny wódz eskadry Jego Królewskiej Chrześcijańskiej Mci.

Dostrzegacz wschodni następujący artykuł zawiera: „Mamy w ręku prospekt dziennika, który wkrótce pod tytułem: *Echo Pyramid* ma wychodzić w Alexandryi. Autor i główny Redaktor P. Bousquet Deschamp spodziewa się wkrótce przezwyciężyć trudności, będące ieszcze na przeszkodzie. Ten młodzieniec posiada wszystkie przymioty potrzebne do apostołowania oświacie w kraju, gdzie pod opieką dzielnego ramienia nim rządzącego zaprowadzona została. Następujące wyjątki dadzą poznać ducha tego pisma: „Nowa epoka zaczęła się dla Egiptu; utalentowany monarcha, obdarzony mocą duszy, wolny od przesądów, pełen wielkich i dzielnych wyobrażeń, poświęca swe życie pokoleniu tych krajów. Wspierany przez mężów pełnych zasługi, postępuje nieprzerwanie w szlachetnym zawodzie, i zbiera owoce swoich usiłowań. Oświata coraz dalej posuwa swe pano-

wanie pomiędzy iego ludami; wiele sztuk pożytecznych, które stanowią chwałę Europy, z pomysłnym skutkiem znajdują uprawę na brzegach Nilu. Armia wyćwiczona i znająca się na taktyce, liczna marynarka, iakby czarodziejskim utworzoną sposobem, rozległy handel, rozsądny przemysł zachęty doznający, rokują temu narodowi szczęście na przyszłość. Filozofia i ludzkość cieszą się z tego zwycięstwa rozumu nad niewiedomością, prawdy nad błędem, a światli mężowie wszystkich narodów, iakiegokolwiek zresztą są zdania, gorliwie się przyłożą do uskutecznienia tego zaszczytnego przedsięwzięcia. Sądziłszy, że w takim położeniu rzeczy, dziennik przez ułatwienie komunikacyi i zaprowadzenie bliższej styczności z oświeconymi narodami, przyspieszy ten dany Egiptowi pierwszy popęd i w tym szczególniej celu postanowiliśmy wydawać to pismo poświęcone postępowi nauki, badaniu pożytecznych odkryć i wzrostowi handlu. Pragnąc jedynie zbijać przesady i niewiedomość, nie wdajemy się w żadną polemikę i zostajemy w granicach pomiarowania. Naprzeciwko błędnym opiniom stawiamy istotne fakta, naprzeciw kłamstwu prawdę, a na urazy odpowiadamy milczeniem.“ Mówiono, że autor dopraszał się Wice-Króla o wsparcie pieniężne 3000 Talaris, aby mógł swój zamiar uskutecznić, lecz to nie jest prawda; prosił tylko, aby mu w wykonywaniu onegoż nieprzeszkadzano; i mamy nadzieję, że ten fawor otrzyma i geniusz obскурantyzmu nie odniesie tą razą zwycięstwa nad geniuszem cywilizacyi.“ (Zob. R. W.)

Wyspy Jońskie.

Najnowszy numer Dostrzegacza Austriackiego z dnia 7. Listopada zawiera pod tym napisem następujące wiadomości: W téj chwili z Zante dnia 21. Października, przez nadzwyczajną sposobność nadeszły wiadomości donoszą co następuje:

„Zante, dnia 21. Października 1827, godzina 10. przed południem.

„Od przybycia przed półgodziną barki jońskiej, która wczoraj wieczor z Nawarynu wypłynęła, rozchodzi się wieść, iż cała flota turecko-egipska, która w Nawarynie stała, wczoraj popołudniu przez

eskadry mocarstw sprzymierzonych spaloną została. Wszystko zaraz bieгло do kwarantany, aby z ust sternika pomienionej barki dowiedzieć się o bliższych szczegółach tego wypadku. Ten zaręczał, iż był naocznym świadkiem tego wydarzenia, dodając, iż najprzód angielska, a potem francuzka eskadra strzelała do floty tureckiej, lecz że rossyjska eskadra spokojnie się zachowała; że on sam (sternik) zagrożony był niebezpieczeństwem doszczętnego zniszczenia i że statek jego bardzo został uszkodzonym. Wysilają się na domysły, co mogło być eska-drom powodem do tego kroku.“

„Z dnia 21. Października, z południa o godzinie 1.

„W téj chwili przybył tu bat z Nawarynu z sześciu zbiegłymi Grekami, którzy wiadomość o spaleniu turecko - egipskiej floty zupełnie potwierdzają.“

Francya.

Z Paryża, dnia 3. Listopada.

N. Król powierzył Hrabieciu Villèle, Prezydentowi Rady Ministrów, zawiadywanie ministerstwem spraw wewnętrznych aż do wyzdorowienia Hrabiego Corbieres, który zachorował.

Chóry muzyki gwardyi i innych tutejszych półków, wykonaia dzisiaj wieczora, iako w wigilię imienin Króla i Xiężny Berry, w ogrodzie tuilleryiskim pod oknami Króla Jmci i na ulicy Rivoli przed pokojami Jéy Królewicz. Mci, kilka symfonii.

Generał-Porucznik, Hrabia St. Priest, tutejszy Poseł przy dworze hiszpańskim, przybył dnia 26. z. m. do Perpignan, a dnia następującego wyjechał do Tarragony, gdzie się Król hiszpański obecnie znajduje.

Pan Neumann, cesarsko-austriacki Radzca legacyiny, iadący do Londynu, przejechał przed kilku dniami przez Strasburg.

Dnia 28. z. m. Xiążę Nemours, syn Xiążęcia Orleańskiego, przedstawiony został pierwszemu półkowi strzelców, którego jest Półkownikiem, a który się imieniem jego zaszczycza. Generał dywizyi (?) Coutard kazał temu zrobić koło i przemówił do niego następujące słowa: „W imieniu Króla! Wyżsi

Oficerowie, Oficerowie, podoficerowie, wachmistrze i strzelcy, uznawać będziecie obecnego tu Xiążęcia Nemours, waszym Półkownikiem i będziecie mu posłuszni we wszystkiém, co wam będzie rozkazano dla dobra służby Jego Król. Mci i dla wykonania wojskowych rozporządzeń.“ Młody Xiążę prosił potem Półkownika Lamalle, dowódcę tego półku, o darowanie wszelkich kar za proste wykroczenia przeciw karności służbowej. Po téj ceremonii bankietowali wszyscy podoficerowie pod namiotem; szeregowcy dostali wina i gratyfikacyę od Xiążęcia Nemours. Grono Oficerów znajdowało się na świetnej uczcie u Xiążęcia Orleans w Neuilly.

Dnia 3. z. m. odbyła się w Marsylii uroczystość, która pocieszy wszystkich przyjaciół religii. Panny Kapucynki w processyi przeprowadzone zostały do nowo dla nich wybudowanego klasztoru. Szły one przez najgłośniejsze ulice, wpośród wyraźnych oznak czci i uszanowania 60,000 mieszkańców, którzy spieszyli ze wszystkich części miasta, dla złożenia bogobojnych swych hołdów tym ubogim służebnicom Najwyższego. Sprawiedliwe mniemanie o ich świętobliwości okazało się tu z prawdziwą chwałą religii. Cały tak liczny orszak patrzących, nie mógł utaić mocnego rozrzewnienia na widok tyłu cnot i takich pokuty! Kobiety całowały suknie i ręce świętobliwych zakonnic; inne miały się za szczęśliwe, gdy która raczyła się dotknąć iakiéj ich własności, mającéj być odtąd przedmiotem czci dla ich serc pobożnych; na niektórych ulicach chciano kobiercami wysłać im drogę; wszyscy polecali siebie ich modlitwom. Kanonicy i całe duchowieństwo wchodziło do processyi; najznakomitsze damy postępowały za nią, kwestuiąc na nowy klasztor, a skromna ofiara wdowy wzrosła od 12 do 1500 fr. Kiedy nareszcie, po przeszło trzygodzinnym pochodzie, który ciągle opóźniała żarliwość i pobożność obecnych, orszak przybył do progów nowego klasztoru, leżącego na drugim końcu miasta, Biskup z największą uroczystością odbył obrządek poświęcenia. Miał przytém mowę pełną uczuć, iakie natchnąć mogła ta szczęśliwa okoliczność. Winszując sobie, że potrafił na chwilę ukazać światu surowe

cnoty klasztoru, i nagrodzić kłeski czasów bezbożnych, dając przyzwoite schronienie dla oblubienic Chrystusa; wynurzał razem żal osobisty z powodu oddalenia się ich od jego domu, gdzie głos ich kościelnego dzwonka, we dnie i w nocy, w każdej godzinie, przypominał mu, że i nad nim samym czuwają ich świątobliwe modlitwy. Następnie familie otrzymały wolność widzenia się z zakonnicami; było to widok tém bardziej rozczulający, że niektóre matki tak długo pozbawione były tego szczęścia, iż własnych córek zrazu niepoznały. Wszystko nakoniec skończyło się zawarciem klasztoru, czego uroczyste dopełnił sam Biskup. Nowy ten klasztor jest bardzo obszerny i prawdziwie przywodzi w pamięć wiarę i pobożność czasów dawniejszych: winniśmy go niemniemy ofiarom mieszkańców, iak staraniom Pasterza; będzie to piękny pomnik biskupstwa X. de Mazenod, który od czterech lat wzbogacił iuż swoją dycypliną wielu użytecznymi gmachami dla religii. Przeprowadzenie Panien Kapucynek zostanie prawdziwie epoką dla Marsylii, a epoką równie błogą iak wzorową. Tacy tylko ludzie, którzy dobre za nieszczęście uważają, mogli się umartwić; ale to samo właśnie byłoby ieszcze mocniejszym dowodem piękności tego obrzędu i wielkiego wrażenia, iakie sprawił na serca.

Sąd kassacyjny odrzucił rekurs Xiędza Contrafatto.

Dnia 31. z. m. ledwie piękny gmach Palais-Royal nie stał się pastwą płomieni. Ogień wybuchnął w galleryi za teatrem francuzkim; szczęściem spostrzeżono go dość wczesnie, aby pośpieszyć na ratunek i zapobiedz dalszemu szzerzeniu się płomieni. Spaliło się wiele sklepów i znajdujące się w nich towary albo się spaliły lub też podczas gaszenia wodą zupełnie uszkodzone zostały.

Znanemu autorowi „podróży Anacharsysa“ X. Barthelemy, będzie w miejscu zamieszkania jego familii, w Aubagne, wzniesiony pomnik, na który Minister spraw wewnętrznych każe wydawać marmur ze składów królewskich.

Zamek w Sully nad Legierą, w którym mieszkał sławny Xiądzę Sully, Minister Henryka IVgo, zawala się coraz bardziej; posąg jego stoi samotnie na dziedzińcu, schowany w ia-

kięś nieforemny drewniany klatce, a na okół rośnie trawa. Poiać niemożna, czemu tego pomnika niepostawią na iakiem publicznym miejscu.

Gazeta Kadyxska z dnia 12. m. z. zapewnia, iż na śródziemnym morzu pełno jest korsarzów algierskich. Twierdzi ona nawet, iż w Londynie przedają patenta korsarskie.

Listy z Tuluzy z dnia 24. z. m. donoszą, iż znaczna liczba powstańców, między którymi znajdował się Savalls, przywódca iednej bandy, która Gironę trzymała w oblężeniu, przybyła do Gubernatora w Figueras i prosiła o przebaczenie. Osadzono ich w więzieniach tego miasta. Hrabia Espagne znajduie się niedaleko Figueras. Dnia 19. uderzył on na bandę z Oriol i całkiem ją rozproszył; wielu powstańców trupem poległo.

Od granicy hiszpańskię donoszą, iż dnia 20. z. m. część band buntowniczych Katalonii do Francyi uciekła. Znajduie się między nimi Don Saperes, zwany el Coragol; Porucznik Guré, który był iednym z naysilniejszych, którzy się w miesiącu Kwietniu r. b. przyłączyli do powstania karolistów, a który wkrótce potem przybył do Barcelony, prosząc o przebaczenie. Prócz tych przybyło także kilku nieznaomych ludzi, którzy udują być oficerami. Pomiędzy ich rzeczami znajdowała się chorągiew. Zresztą przyjęto ich na ziemi francuzkię dopiero po złożeniu broni. Podoficerowie i żołnierze wracają niemal wszyscy do swęj oyczyzny, ażeby pozyskać przyrzeczoną nieznaomym im ieszcze dekretem królewskim z dnia 28. Września amnestyę. Prawie wszyscy ci nieszczęśliwi ludzie w naysmutniejszym znajduią się stanie. Mało co ieszcze powstańców trzyma się buntowniczy chorągwi przywódcy Jep des Estanys.

Szwagier osławionego Bessiera, który po wyruszeniu Agrawiadósów z Puicerdy, został tamże poymany, zemknął w nocy z dnia 17. na 18. z więzienia i dostał się przez Ax do Francyi. (Miał on być téy samęj nocy o godzinie 2gięj rozstrzelany.)

Dziennik londyński *Globe* donosi z Lizbony, iż hymnu konstytucyinego (textu i muzyki) niewolno przedawać bez wyraźnego zezwolenia policyi, o które iednak nikt nie śmie prosić.

Terazniejszy Prowincyał kolegów jezuitckich w Szwajcaryi i Francyi, Oyciec Jan Chrzyciel Dracht, rodem z Aarau, posiada wielkie talenta i wykształcenie. Mieszka on w Fryburgu w Szwajcaryi.

Na ostatniem posiedzeniu tuteyszego towarzystwa geograficznego czytano plan francuzkiego Generalnego Konsula w Egipcie, Pana Drovetti, mający na celu cywilizacją mieszkańców Afryki. Proponuje w nim, ażeby pewną liczbę Negrów edukować w szkołach francuzkich, a potem posłać ich napowrót do ich oyczyzny. Przyniesliby oni, wyrażono w planie, do swéy oyczyzny nowe wyobrażenia, które rozszerzając się po kraju, zapewneby pomyślny wydały skutek, i sprawily to, czego wieki dotąd dokazać niemogły.

H i s p a n i a.

Z Madrytu, dnia 18. Października.

Stolica i wszystkie prowincye, wyjąwszy Katalonię, ciesząc się zupełną spokojnością. Lecz spodziewają się powszechnie, że t tam wkrótce pokój powróci, kiedy każda poczta przynosi nam wiadomość o poddawaniu się powstańców i rozpędzaniu nowych band. Podróż Króla naszego do téy prowincyi nieoszacowalnem jest dobrodzieystwem, ocaliła bowiem lud jego od okropności wojny domowéy.

Z Barcelony, dnia 20. Października.

Spokojność wraca powoli do naszéy prowincyi. Część buntowników cofnęła się do Cerdagne, zapewne w zamiarze dostania się tém łatwiej do granicy francuzkiéy. Przedsięwzięto środki celem rozzbraiania powstańców. Zalecono Alkaldom, ażeby donosili tych, którzy należeli do powstania i którzy wracają do powinności.

Gzynieją przygotowania do podróży Króla do Walencyi.

Związki są już na wszystkie strony przywrócone, a urzędzone zewnątrz miasta stráže zostały ściągnięte.

Hrabia d'Espagne wszędzie postępuje naprzód, nieznamydując oporu, spokojność wraca powoli, a mieszkańcy dopomagają ściagać buntowników. Tym sposobem poymano w Talaru dwóch przywódców i 14 ludzi. Okolica Seu-Urgel, która od dawnych czasów sprzyiała

podiazdnikom, używa także zupełnéy spokojności. Bandy same po większéy części idą w rozsypkę. Peries opuszczony od wszystkich swoich ludzi. Cartaira poddał się. W saméy Tarragonie złożyli broń następujący oficerowie: jeden Półkownik, 5 Podpółkowników, 11 Kapitanów, 19 Poruczników i 23 Podporuczników, wszyscy illimitados czyli pensjonowani, 5 Poruczników i 2 Podporuczników od regularnego woyska, i dwóch Xięży. Jep del Estarys ma podobno ieszcze 1500 ludzi, lecz także ucieka. Hrabia d'Espagne zdobył walizę tego podiazdnika, w której ważne papiery znajdować się miały.

Dnia 17. m. b. opuścił ten General Girong, kazawszy wprzód złożyć broń mieszkańcom i królewskim ochotnikom. Siedmiu buntowników, którzy należeli do band, kazał przez rozgi puścić, a trzech innych, między którymi oficer i trębacz, którzy byli miasto do poddania się wezwali, skazał na bastonadę.

W Walencyi zupełnie przytłumił powstanie tameczny Generalny Kapitan.

P o r t u g a l i a.

Z Lizbony, dnia 13. Października.

Gazeta zawiera następujący urzędowy artykuł: Gdy wypadek, który Infanta Don Michała, moiego ukochanego i szanownego brata, powraca tym królestwom, aby niemi rządził, jest dla nich równie iak dla mnie, powszechną przyczyną radości, osądziłam za rzecz dobrą, postanowić w imieniu Króla, ażeby w dniu iego przybycia i dwóch dni następnych była wielka galla, ażeby dawane były zwyczajne salwy, a wieczorem powszechnie oświecenie miało miejsce; dnia 26., dzień iego urodzin, i dnia 29. Września, w iego imieniny, ma być każdego roku wielka galla. Władze, których niniejszy dekret doydzie, stosować się będą do niego i przywiodą go do skutku. (podp. Infanta Regentka.)

Wczoray przyimowała Infanta Regentka grono dyplomatyczne, poczem nastąpiło powszechnie całowanie ręki.

A n g l i a.

Z Londynu, dnia 2. Listopada.

Dnia 1. m. b. wieczor wyprawiono z urzędu spraw zagranicznych gońca z depezami do Sir H. Wellesley do Wiednia.

General Saldanha przybył z Lizbony do Angli.

Ostatni zbudowany tu dla greków okręt parowy, Irresistible, który wkrótce miał do Grecyi popłynąć, spalił się we wtorek na Tamizie.

Goniec zawiera: Z Persyi nadeszły listy z dnia 5. Września, podług których Abbas Mirsa zbił oddział wojska rosyjskiego z 3000 ludzi piechoty moskiewskiego półku gwardyi, 300 ułanów i 1000 kozaków, z kilku działami. Wojsko perskie składało się z 5000 ludzi regularnéj piechoty, 5000 ludzi jazdy i 23 dział. Bitwa stoczona była jakie 6 mil od warowni Euth Kelaise i trwała od świtania aż do wieczora. Rosyianie stracili 1600 ludzi w zabitych i w niewolę wziętych, reszta schroniła się do rzeczonej warowni, którą wojsko perskie zbliiska obsaczyło. W ciągu bitwy wydarzyła się następująca ważna okoliczność: Dwa bataliony wojska perskiego natarły dzielnie na dwa bataliony gwardyi Cesarskiej i po długiey, krwawéy i zjadłéy walce, całkiem bataliony rosyjskie rozploszyły.

W tych dniach osada stojącego w Spithead okrętu wojennego, należącego do pewnego północnego mocarstwa, zebrawszy się, złożyła formalnie z urzędu swego Kapitana za popełnione przezeń okrucieństwa. Pojechał on do Londynu, zostawiwszy dowództwo okrętu pierwszemu Porucznikowi okrętowemu.

Mamy wiadomość z Caracas do końca Sierpnia, które się bardzo użalaiają na niewolę druku.

Dnia 18. Lipca przybył Bolivar do Okany. Wojsko, które miało poyść w głąb kraju, zostało w Mompox i Ocana. Rozruchy w Guayaquil zostały uśmierzone.

Niedaleko Cheltenham kopiąc, odkryto szczątki starożytnéj rzymskiej willi, i znaleziono monety, sprzęty domowe, urny i t. d.

Dnia 24. t. m. stawił się przed sądem Kings-Bench, osławiony Deista, P. Taylor, w towarzystwie kilku przyjaciół; miał na sobie odzież duchowną. Sala sądowa i zewnętrzne ganki były natłoczone ludem. Zarzut, iakoby w publicznie mianéy mowie użył obrażających wyrazów i bluźnierstw przeciwko religii chrześcijańskiej potwierdzonym został przez

świadków. Poczém oskarżony miał długą mowę, w której dosyć okazał talentu krasomowskiego, ale zarem i przysady, i przytaczał bardzo często autorów greckich i łacińskich. Oświadczył, że nie jest ateuszem, ani chrześcjaninem, ani obłudnikiem, ale szczerze w Boga wierzącym; w ciągu mowy iednak znowu tak hańbiebnym użył sposobów mówienia, iż powszechnie między słuchaczami powstało szemranie, i wyższy sędzia, Lord Tenterden, w sposób przyjacielski go przestrzegął, aby lepiéy zaniechał podobnych wyrażeń: na co on iednak niezważał. Potém sędzia odezwał się do przysięgłych, oświadczaiać, że oskarżonego nie za sposób myślenia, ale za bluźnierstwo do odpowiedzialności pociągnięto, że chrześcijańska religia zostaje pod opieką praw krajowych i powinna być uważana za nayıpięknieysze dziedzictwo anglików. Po naradzie połączonéy uznali przysięgli obżalowanego winnym. Goniec te robi uwagi: Sprawa niewiernego Taylora rozstrzygnięta została w sposób, który u każdego niedzielnego z nim bluźnierskich błędów potwierdzenie znaleźć musi. Nie zbywa na takich, którzy powiatapiwają o pożyteczności tego rodzaju processów. Do tych my nie należemy wcale. Jako z iednéy strony radzibyśmy widzieli, aby wszelki sposób czczenia Boga znajdował opiekę rządu i był zastoniony od obrazy i złańbienia; tak też znowu za konieczną potrzebę uważamy, iżby religia strzeżoną była od publiczney napaści tych, którzy do żadnéy nie należą religii. Nie zaprzeczamy bynajmniey prawa temu pożałowania godnemu człowiekowi, robić sobie o przyszłym życiu, a nawet o naywyższyć istności wyobrażenia, które zaspokajaią jego rozum, lecz nie przyznaiemy mu prawa, rozsiewania nauk gwałcących uczucia religii i moralności jego współobywateli. Ma prawo spóteczność wdać się w to, aby położyć tamę widocznemu złemu i nie dać się rozszerzać zdaniom, którym ani wierzyć, ani podług nich postępować nie można bez zniszczenia zasad, które ludzi wiążą w ich wzajemnych powinnościach.

W ł o c h y

dnia 23. Października.

Dnia 15. Września w Rzymie, w kościele N. P. Maryi di Monte, Wikaryusz Oyca Ś., Kardynał Zurla, dawał chrzest i bierzmowanie czterem cudzoziemcom. Dway byli maurowie z Tunis, Ali-Sasziab, czterdziestoletni, i Ali Salem, 45letni; trzeci żyd Marien Benisen, z Algieru, mający lat 24; nakoniec młoda maurytanka z Babilonu, dziewczyna w 18 latach. Kardynał przemówił do nowo-chrzęćców, zachęcając ich do wytrwałości w rozpoczętym zawodzie, a *Te Deum* i błogosławieństwo zakończyły ten święty obrzęd. W kilka dni potem, oba maurowie mieli zaszczyt być przedstawionymi Oycu Ś. przez swoich ojców chrzestnych i przez swego nauczyciela w wierze, Grzegorza Galabbada.

List pisany w Rzymie, donosi: że, na mocy traktatu zawartego między Stolicą apostołską i Stanami Zjednoczonymi, okręty obu narodów w wzajemnych portach używać będą praw właściwych marynarce krajowej.

W Wenecyi w starym kościele de Fratri stawiają właśnie ukończony wielki pomnik Kanowie poświęcony, na który cała Europa się składała. Zrobiony jest zupełnie podług rysu, który sam Kanowa podał na pomnik, którym miano uczcić pamiętkę jego ziomka Tizian. Jestto wielka piramida roboty Dominika Fadiga z Werony ze drzwiami z brązu; na górze znajduje się wyobrażenie Kanowy, które unoszą dwie Famy, roboty Antoniego Bosa Bassano; u spodu posągi malarstwa i rzeźbiarstwa robione przez Professora weneckiego, Zandomeneghi, rodem z Cologna w obwodzie weroneńskim; dalej jest lew i postępujący za rzeźbiarstwem geniusz przez Rinalda Rinaldi z Paduy, i jeszcze dwa małe geniusze przez Jakóba Martini z Wenecyi; wszystko z kararyskiego marmuru. Napis jest taki: *Antonio Canovae — Principi Sculptorum aetatis suae — Collegium Venetum bonis artibus excolenti; — Sodali maximo — Ex collatione Europae universae — A. MDCCCXVII.* (Antoniemu Kanowie — pierwszemu rzeźbiarzowi swego wieku, towarzystwo weneckie do

rozkrzewiania sztuk pięknych, naczelniejszemu członkowi, ze składek całej Europy r. 1827.)

~~~~~

Jak daleko fanatyzm doprowadzić może.

Jadąc z Ahmedabad do Agry — opowiada Bernier w podróżach swoich przez Wschodnie Indye — dowiedziałem się, gdyśmy właśnie w chłodzie wypoczywali, iż niedaleko pewna wdowa spali się z zwłokami swego męża. Pośpieszyłem tam i znalazłem wielką pieczarę; napełniona była wysoko drzewem, na którym leżało ciało ięć męża. Żona, średniego wieku niewiasta, tuż obok niego siedziała. Czterech czyli pięciu Braminów zapalało stos ze wszystkich stron. Polany znaczną ilością oliwy i masła, stanął w okamgnieniu w płomieniach. Ofiara uroienia nieokazała najmniejszego przestachu, boleści lub smutku. Słyszałem tylko, iak wymawiała dobitnie słowa: *pięć i dwa.* Zaięta wyobrażeniem o dusz przechodzie, dawała przeto poznać, że się już pięć razy spaliła, i że to jeszcze dwa razy uczynić musi, aby zupełnie być oczyszczoną. Podczas kiedy wzbijały się płomienie w górę; pięć ładnie ubranych kobiet trzymając się za ręce, tańczyły naokół dołu i śpiewały. Rozumiałem, iż to należało do obrządku. Lecz iakżem zadrzał, gdy płomień zachwyił suknię iedną z nich, i ona w tęy chwili rzuciła się w ogień. Niedługo zapaliła się suknia drugićy, i ta poszła za przykładem pierwszćy. Tymczasem pozostałe trzy kobiety tańczyły i śpiewały wciąż, dopóki tegoż samego losu z równą odwagą niedożnały. Zaraz potem dowiedziałem się o przyczynie tych scen okropnych. Byłyto niewolnice wdowy, która się spaliła. Gdy ta przysięgła, iż nieprzeżyje męża, przyrzekły one swęy pani, iż z nią w iednym ogniu zakończą życie, i z radością dotrzymały danego słowa.

(Dodatek.)

(Z dnia 14. Listopada 1827.)

Szwajcaryja
dnia 31. Września.

Hrabia Capodistrias postanowił iechać przez Szwajcaryję do Grecyi; dnia 25. m. b. przybył do Bazylei, dnia 26. do Zürich, skąd puścił się przez Aarau, Bernę i Lausanne do Genewy, mając zamiar udać się ztamtąd do Marsylii lub Ankony i wsiść tam na okręt król. francuzkiéy lub angielskiéy marynarki. Odwiedziny męża, na którego oczy wszystkich są obrócone, i do którego przywiązane są nadzieje szczęśliwego rozwiązania najważniejszego węzła w historii czasu, nader były przyjemnemi licznyim jego przyjaciółom, do których Magistraty Kantonów po większą części należą. Pełna szacunku przyjaźń, która temu znakomitemu poświęcili mężowi, wpływa z wielkiéy zasługi, którą sobie ziednał w pamiętnych latach 1813., 1814. i 1815. około konfederacyi, i polega na wdzięcznych przypomnieniach z owego czasu.

Podług doniesień z Schwytz, oycowie towarzystwa Jezusowego przenoszą z Fryburga i Sitten swoje szerzące się plany, do demokratycznych Kantonów. Jakoż w Schwytz są już w toku układy względem założenia tamże ich kosztem klasztoru. Jeżeli to przyjdzie do skutku, zajmowałiby Jezuici już cztery Kantony.

Rozmaite Wiadomości.

Dnia 7. Listopada, z południa o 10 minutach przed 3cią, rozstała się z światem N. Królowa Saska. N. Król i kraj cały pogrążony jest w największym smutku.

Dnia 24. z. m. Królowa Wirtembergska wdowa, powróciła do Ludwigsburga z Anglii, gdzie prawie 5 miesięcy bawiła.

N. Cesarz austriacki dał wakujący półk Duca Infantowi Don Michałowi.

Posel angielski w Konstancyopolu otrzymał już nowe instrukcyje, a goniec, wiozący komunikacyą ich do Petersburga, przejechał dnia 29. z. m. przez Frankfort n. M.

Z powodu utworzenia Arcybiskupstwa w Freyburgu w Breisgau i połączenia katolickich części kraiu W. Xięstwa Badeńskiego i Xiążęco - Hohenzollerskich w jedną dycecyją, biskupstwo Konstancyeńskie zostało rozwią-

zane. X. Ignacy Henryk Baron Wessenberg, dotychczasowy tego biskupstwa Administrator, wydał przy téy okazji list pożegnawczy do Duchowienstwa.

Wydawanie francuzkiégo pisma peryodycznego: *Echo Pyramid*, które w Alexandryi wychodzić miało, zostało tymczasowo zawieszono. Mniemają, iż Europejczykwie, którzy zezem patrzą na wzmagający się wpływ Francuzów, potrafili przekreślić Baszę na swoją stronę.

Sławny francuzki kucharz zmarłego Xiążęcia York, Pan Uge, jest teraz Nadinspektorem kuchmistrzostwa w wielkiéy oberży Pana Crockforda w Londynie z roczną pensyą 1200 Funtów Sterlingów (6 do 7000 Talarów).

W Würzburgu winobranie w ogólności przewyższyło co do plonnego zbioru wszelkie oczekiwanie, a co do dobroci wyrównywa lub bliskiém jest wyrównania zbiorom częścią r. 1807, częścią 1818. Nad izeiorem genewskiém bardzo obfity był tego roku sprzęt wina, to samo w innych częściach Szwajcaryi. — Pewien winogrodnik, w kantonie szafhuskim, przeswiadczony o dwukrotne sfalszowanie wodą swojego moszczu winnego, osądzony został na stanie pod pręgierzem i iednoroczne więzienie w domu poprawy. — W kantonie Neufchatel było tak obfite winobranie, iakiego od lat 40 niepamiętaią.

Do Genewy przybyło znowu 4ch chłopców greckich z wyspy Scio. Trzech poiedzie do Monachium, ieden do Beuggen pod Bazyleą.

OBWIESZCZENIE.

Nie rzadkie zażalenia w tém zachodzą, że wielu mieszkańców tutejszych, a szczególniéy ci, którzy handlem się trudnią, żołnierzom wojska tutejszego, pożyczki, już to w gotowych pieniądzech, już też takich rzeczach, które żołnierzowi nawet niepotrzebne, a do których nabycia, żołnierzowi pensya niestarczy, czynią, przez co moralność żołnierza koniecznie cierpieć musi. Gdy zaś podług exystujących w téy mierze ustaw, żadnemu żołnierzowi, bez wiedzy i pozwolenia swego Przełożonego, nic nie ma być pożyczono, przeto ustawa takowa, do najsćciszejszego zachowania, mieszkańcom tutejszym powtórnie się przypo-

mina z nadmienieniem, że od tego czasu każdekolwiek skargi względem mających przeciwko żołnierzom pretensy, z takowych pożyczek, przez Przełożonych wojska, bezwzględnie przyjęte nie będą, owszem każdy, który w mowie będący zakaz przekroczy, sam sobie z tego wyniknąć mogące skutki nieprzyjemne przypisywać powinien.

Poznań dnia 30. Października 1827.

Król. Pruska Kommandantura. Nadburmistrz.

OBWIESZCZENIE.

Lubo miasto Powiedziska od roku 1823. pożary ognia spotykały, jednakże nigdy takie nieszczęście, iakiemu dnia 1. Października r. b. miasto podpadło, gdyż niedotknięte nieszczęście między 7 i 8 godziną w wieczor tegoż dnia

24 domy mieszkalne,

25 obór,

1 kuźnia i

18 stodoł, które wszystkie zbożem były napełnione,

doszczętu zgorzały, tak, iż nawet nic z ognia uratować niemożna było.

Pięćdziesiąt familiów nietylko bez pomieszkania, ale nawet bez najmniejszego sposobu do życia przez to nieszczęście znajdując się w największy najdoskwierliwszy biedzie; ich położenie zasługuje na litosne wsparcie szanownej publiczności. Wzywając przeto Szanowną Publiczność, ażeby dobroczynne swe serce ku ratowaniu cierpiących skłonić raczyła, upraszam zarazem, ażeby wszelkie bądź iakiekolwiek składki do kassy kammeralnej tutaj szęły łaskawie składać raczyła, a tych odesłanie niezwłocznie nastąpi.

Poznań, dnia 8. Listopada 1827.

Nadburmistrz.

WEZWANIE.

Z odwołaniem się do wezwania naszego z d. 8. Listopada r. z. w gazecie Poznańskię z roku 1826. Nro. 91. umieszczonego, uwiadomiamy WW. właścicieli dóbr do związku naszego należących, iż podług układu z towarzystwem assekuracyi gradobicia Berlińskim mają być w przyszości polne plody tych dóbr, na które listy zastawne są zaciągnięte w naszej kassie, celem ich zabezpieczenia, deklarowanemi.

Postępowanie to jest dla iedności konie-

cznie potrzebnem, i nasz Rendant Krüger odebrał zalecenie, aby podczas każdoczesny zapłaty prowizyi, w terminie Bożę Narodzenia wręczyć każdemu Interessentowi potrzebny formularz do Polisy zabezpieczenia; zaś WW. właściciele dóbr wzywają się, aby dokładnie uporządzone Polisy przed żniwami przyszelemi, a naylepię w miesiącu Kwietniu i Maju wspomnionemu Rendantowi wraz z wnioskami o zabezpieczenie franco przesyłali.

Obowiązek każdego właściciela dóbr, który listy zastawne zaciągnął, do zabezpieczenia swych pódów, jest w §. 21. regulamina kredytowego z dnia 15. Grudnia 1821. wyrzeczony; oczekujemy więc z pewnością, iż odtąd zabezpieczenia w naszej kassie regularnie nastąpią.

Poznań dnia 7. Listopada 1827.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

DONIESIENIE.

Do publicznej przedaży gruntu Czekulskich, pod liczbą 62. na Szrodce położonego, ostateczny termin na

dzień 11. Grudnia r. b.

przed południem o godzinie 9. przed deputowanym Referendaryuszem Sądu naszego Berndt w izbie stron wyznaczony został, na który ochotę nabycia mających wzywamy.

Poznań dnia 1. Października 1827.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Dom wiedzny do Alexandra Goldenstein należący, tu na kommanderyi położony, od 1. Grudnia r. b. na rok ieden zadzierzawiony być ma. Termin tym końcem na

dzień 19 Grudnia r. b.

przed Referendaryuszem de Randow w izbie instrukcyinę Sądu naszego wyznaczony został.

Warunki w Registraturze przeyrzane być mogą.

Poznań dnia 25. Października 1827.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Na dobrach Chocicy w Powiecie Sredzkim jest z dekretu z dnia 30. Kwietnia 1821. Rubr. III. Nr. 3. protestacya, na fundamencie wygranę przez Woyciecha Ur. Rychłowskię, z rewersu prywatnego Felicjana Napruszewskiego z dnia 15. Lipca 1749. i 24. Listopada

1756. przeciw ostatniemu w dniu 6. Września 1773. i 30. Maia 1774. kondemnaty do protokółu z dnia 21. Listopada 1796. zameldowaney, i przez bywszego posiedziela w protokole z dnia 27. Listopada 1820. zaprzeczonéy pretenzji 74 Dukatów czyli 222 Tal. zapisana.

Względem téy summy żaden atest rekognicyiny wydanym niezostał, jednak podług twierdzenia bywszego posiedziela téy wsi Chocicz Bonawentury Karońskiego dawno zapłacona, przecież kwit dla niewiadomego pobytu Ur. Woyciecha Rychłowskiego dostawionym być niemoże.

Na wniosek terazniejszy posiedziela rzezonéy wsi, Barbary z Chłapowskich Generałowéy Dąbrowskiéy summa ta w celu wymazania ogłoszoną być ma. Wzywaią się przeto Ur. Woyciech Rychłowski lub iego inniemani sukcesorowie i cessionaryusze, lub też ci, którzy praw iego nabyli, aby swe pretenzje do summy 74 Dukatów czyli 222 Tal. wksiędze hipotecznój Rubr. III. Nr. 3. zapisanéy, aby w terminie

dnia 5. Lutego 1828.

o godzinie 10. przed deputowanym Referendaryuszem Sądu Ziemiańskiego Viertel w naszéy Izbie dla stron wyznaczonym zameldowali, gdyż w razie przeciwnym z swemi pretenzjami wykluczeni i im wieczne milczenie nakazaném oraz summa ta natychmiast z księgi hipotecznój wymazaną będzie.

Poznań, dnia 8. Paźdz. 1827.

Król. Pruski Sąd Ziemiański,

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Podpisany król. Sąd Ziemiański w Wschowie, następujące znikłe osoby:

- 1) Jana Gotfryda Adelt, który od lat 40 z Rawicza, gdzie iego ostatni pobyt był, się oddalił i od tego czasu żadney wiadomości o sobie nie dał,
- 2) Felixa Skorupskiego, żołnierza od roku 1811. nieprzytomnego, i
- 3) Karóla Frederyka Zilm, który w roku 1806. za postrzygacza w Lesznie się bawił i około tego czasu do Polsko-Włóskiéy legii za żołnierza wzięty został, końcem odbycia woyny w Hiszpanii, od tego czasu zaś, niepowrócił, ani też żadney wiadomości o sobie nienadesłał,

niniejszy publicznie zapożywa, ażeby przed lub naypóźniéy w terminie na

dzień 20. Sierpnia 1828.

zrana o godzinie 9. przed delegowanym W. Sachse, Sędzią Ziemiańskim wynaczonym, stanęli i właściwość swoiéy osoby udowodnili, gdyż w razie przeciwnym, za nieżyjących poczytani być mają.

Zarazem wzywaią się niewiadomi sukcesorowie i spadkobiercy znikłych, ażeby się w powyższym terminie stawili, przywoicie się wylegitymowali i ich pretenzje sukcesyynie dokładnie wywiedli, albowiem w razie niestawienia się, wyłączenie z ich pretenzjami, do pozostałości powyżéy wyrażonych z pobytu niewiadomych osób nastąpi i pozostałość ta zgłaszającym się successorom, po złożonéy legitymacji lub przy nienastępieniu zgłoszeniu się, Fiskusowi jako dobro bezdziedziczne (bonum vacans) wyręczona zostanie.

Do tego dodaje się, iż po następienój prekluzji dopiero się zgłaszający, bliżsi lub równobliżsi krewni, wszystkie rozporządzenia wylegitymowanych sukcesorów lub Fiskusa względem pozostałości uczynione przynać i od posiadacza ani składania kalkulacji ani wynadgrozdzenia dochodów, żądać niemają prawa, owszem iedynie z tem, co na ten czas ze spadku ieszcze pozostało, kontentować się będą winni.

Wschowa dnia 27. Września 1827.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

PATENT SUBHASTACYINY.

Dobra Czachury, pod iurysdykcją naszą zostaiące, w Powiecie Odalanowskim położone, do Ur. Karóla Zerboni di Sposetti należące wraz z przyległościami, które według tary sądowéy na 25,418 Tal. 14 srbr. gr. 1½ fen. ocenione zostały, na żądanie wierzycieli z powodu długów, publicznie naywięcéy daiącemu sprzedane być mają; którym końcem termina licytacyine

na dzień 28. Lutego,

na dzień 1. Gzerwca,

termin zaś peremtoryczny

na dzień 30. Sierpnia 1828,

zrana o godzinie 9. przed Deputowanym Wielmożnym Sędzią Lenz tu w mieyscu wyznaczoné zostały.

Zdolność kupienia i zapłacenia posiadają-

cych, uwiadomiamy o terminach tych z nadmianieniem, iż w przeciągu 4. tygodni przed ostatnim terminem, każdemu zostawia się wolność doniesienia nam o niedokładnościach, jakie przy sporządzeniu tacy zayśćbyły mogły.

Oraz zapożywa się do terminu tego wierzyteli następujących, których miejsca pobytu są niewiadome i wysledzonymi być niemogzą, a mianowicie:

- Józef Malczewski,
- małżonkowie Popławscy,
- Rozalia Wikatorska teraz zamężna Pa-włowska,
- sukcessorowie niegdy Zofii Malczewskiej,
- sukcessorowie Kaletana Grabskiego,

oddając im do woli, praw swych dopilnować, pod tem jednak ostrzeżeniem, iż w razie niewstąpienia się, nietylko dobra powyższe największej części dającemu, skoro prawne zachodzić niebędą przeszkody, przysądzone, lecz oraz po sądownym złożeniu summu szacunkowej, wyznaczanie wszelkich intabulowanych jako i spadających pretensyi, a szczególniej ostatnich, bez potrzeby nawet złożenia na ten koniec dokumentów nakazanem zostanie.

W razie nieznaomości zapozwanych Wierzyteli w miejscu tutejszem UUr. Pilaski, Brachvogel i Springer Kommissarze Sprawiedliwości: im się przedstawiają.

Krotoszyn, dnia 15. Paźdz. 1827.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

Świeżych wędzonych szynków dostać można u

Karola Fryder. Baumann.

Ceny zboża na Pruską miarę i wagę w Poznaniu.

Dnia 12. Listopada 1827.

	Tal.	šgr.	fen.	do	Tal.	šgr.	fen.
Pszenica . . .	1	12	6	—	1	15	—
Zyto . . .	1	2	6	—	1	4	—
Jęczmień . . .	—	27	—	—	—	29	—
Owies . . .	—	16	—	—	—	17	—
Taterka . . .	1	3	—	—	1	5	—
Groch . . .	1	5	—	—	1	7	6

	Tal.	šgr.	fen.	do	Tal.	šgr.	fen.
Ziemiaki . . .	—	14	—	—	—	16	—
Masła garniec	1	22	6	—	1	25	—
Słomy kopa à 1200 ff . . .	3	15	—	—	3	17	6
Siana cetnar à 110 ff. . .	—	20	—	—	—	21	—

Ceny zboża w Berlinie.

Dnia 8. Listopada 1827.

Lądem:	Tal.	šgr.	fen.		Tal.	šgr.	fen.
Pszenica	1	27	6	4	1	18	9
Zyto	1	20	—	—	1	16	3
Jęczmień wielki	1	2	6	—	—	27	6
Jęczmień mały	1	3	9	—	—	27	6
Owies	—	27	6	—	—	18	9
Groch	1	25	—	—	1	20	—
Wodą:	Tal.	šgr.	fen.		Tal.	šgr.	fen.
Pszenica (biała)	2	5	—	1	1	25	—
Zyto	1	20	—	—	1	18	9
Jęczmień wielki	1	5	—	—	1	1	3
Jęczmień mały	—	—	—	—	—	—	—
Owies	—	23	9	—	—	21	3
Groch	—	—	—	—	—	—	—
Kopa słomy . . .	7	10	—	—	6	—	—
Cetnar siana . .	1	5	—	—	—	25	—

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 9. Listopada 1827.	Papierami	Gotowizną
	po	po
Oblig. dłu. państwa . . .	90 $\frac{1}{2}$	90
Oblig. bankowe aż do włącznie lit. H.	—	98
Zachodnio-Pruskie listy zastawne A.	93 $\frac{1}{2}$	93
Zachodnio-Pruskie listy zastawne B.	90 $\frac{3}{4}$	—
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	98 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{2}$
Wschodnio-Pruskie	94 $\frac{3}{4}$	—
Szląskie	104 $\frac{1}{2}$	104

Poznań dnia 13. Listopada 1827.

	Papierami	Gotowizną	Od sta
Kurs oblig. m. Poznania . . .	91	90 $\frac{1}{2}$	4